

การถอดองค์ความรู้ของ Smart Farmer ต้นแบบ Smart Farmer ต้นแบบ สาขา ไม้ผล

องค์ความรู้ เรื่อง การลดต้นทุนการผลิตโดย การผลิตและใช้ปุ๋ยหมักแห้งชีวภาพ
เจ้าของความรู้ชื่อ นายसानู จินแส
ตำแหน่ง เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ต้นแบบ ประจำปี ๒๕๖๔
สังกัด เกษตรกรหมู่ที่ ๕ ตำบลหินดาด อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
วันที่บันทึกความรู้ ถอดองค์ความรู้ เมื่อ วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๔
เรียบเรียงข้อมูลโดย กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

๑. ปัจจัยความสำเร็จในการประกอบอาชีพการเกษตร ของ Smart Farmer ต้นแบบ

๑.๑ การใช้นวัตกรรม หรือ เทคโนโลยีการผลิต หรือ มีการปรับปรุงวิธีการผลิตอะไร

การลดต้นทุนการผลิตโดย การผลิตและใช้ปุ๋ยหมักแห้งชีวภาพ เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ต้นเติบโตสมบูรณ์ เนื้อกุ่มใหญ่ แห้ง หวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย เมล็ดน้อย

มีส่วนประกอบ : มูลค่างคว และรำละเอียดชนิดละ ๑ ส่วน แกลบดำ ๓ ส่วน หัวเชื้ออีเอ็ม/พด. ๑ อัตรา ๓๐ ซีซี ต่อ ๓๐ กรัม กากน้ำตาล ๓๐ ซีซี และน้ำสะอาด ๑๐ ลิตร

วิธีทำ นำแกลบดำ มูลค่างคว รำละเอียด ใส่ถังผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน แล้วนำกากน้ำตาล อีเอ็ม หรือ พด. ๑ และน้ำ ใส่ลงไปผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน เพื่อให้มีความชื้นประมาณ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ วิธีตรวจความชื้นให้ใช้มือกำส่วนผสมให้แน่นเป็นก้อนถ้าแบมือออกใช้นิ้วสัมผัสส่วนผสมที่เป็นก้อนแตกออกแสดงว่ามีความชื้น ประมาณ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ แต่ถ้าแตกไม่เป็นก้อนแสดงว่าความชื้นน้อยไป ให้ผสมกากน้ำตาล อีเอ็ม และน้ำ เทราดลงไปคลุกเคล้าให้เข้ากัน แต่ถ้าไม่แตกกระจายแสดงว่าเปียกเกินไป ให้ใส่แกลบดำผสมลงไปเพิ่มอีก จนกว่าจะได้ความชื้นที่ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ เมื่อได้ความชื้นตามที่ต้องการแล้ว นำไปกองกับพื้นปูนหรือบนผ้าพลาสติก สูงไม่เกิน ๑๕ เซนติเมตร นำกระสอบป่านคลุมปิดให้มิดชิด หมักไว้ ๓ วัน ก็นำมาใช้ได้

วิธีการใช้

๑.ใช้โรยรอบทรงพุ่มสำหรับส้มโอ ให้ดูอายุไม้ผลเป็นหลัก เช่น ส้มโอมีอายุ ๑ ปี ให้ใช้ ๑ กิโลกรัม ต่อต้น

๒.ใช้ผสมดินสำหรับรองกันหลุมที่ปลูกใหม่ โดยผสมปุ๋ยหมักแห้งชีวภาพ อัตราส่วน ๑:๔ ของดินที่ใส่ลงในหลุม

๑.๒ การนำนวัตกรรม หรือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี มาใช้ในระบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลอย่างไร

เดิมเน้นใส่ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิต แต่ปัจจุบันจะผลิตปุ๋ยหมักแห้งชีวภาพเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเพิ่มผลผลิต และเป็นการลดต้นทุนการผลิต ปลูกในระบบเกษตรดีที่เหมาะสมเพื่อผลิตส้มโอคุณภาพ ทำให้เกษตรกรสามารถยกระดับรายได้นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มั่นคงยั่งยืน

๑.๓ ด้านการบริหารจัดการ ที่โดดเด่นหรือแตกต่างจากเกษตรกรท่านอื่น

๑) กระบวนการผลิต : การปลูกส้มโอให้มีคุณภาพดีมาตรฐาน มีรายละเอียดตั้งแต่การเริ่มวางแผนการป้องกันโรคพืช-แมลง อย่างถูกหลักและปลอดภัย เพื่อให้ผลผลิตได้มาตรฐานตามระบบ GAP โดยเฉพาะสิ่งสำคัญที่ต้องอาศัยความสม่ำเสมอก็คือ เรื่องการบำรุง-ดูแลความสมบูรณ์ของต้น ซึ่งถือว่าเป็นต้นทางของผลผลิต เพราะหากเราดูแลต้นให้แข็งแรง ไม่ขาดธาตุอาหาร จะทำให้ส้มโอสามารถให้ผลผลิตที่มีคุณภาพต่อเนื่องไปอีกยาว คุ่มค่าแก่การลงทุน

๒) การจัดการผลผลิต ตัวชี้วัดสำคัญในการทำส้มโอให้ได้คุณภาพส่งออกคือ “ผิว” ต้องสวย เรียบเนียน ไม่ถูกทำลายโดย “เพลี้ยไฟ” ซึ่งมักจะเข้าทำลายยอดอ่อน ดอก และผลอ่อน ส่งผลให้ใบหงิกงอ ดอกแห้งไม่ติดผล ส่วนผลที่ถูกเพลี้ยไฟโจมตีจะเกิดรอยแผลสีออกเทา ทำให้เสียราคาไปมาก โดยช่วงที่ต้องเฝ้าระวังเพลี้ยไฟ คือ “ช่วงระยะทำดอก” เดือนพฤศจิกายน เรื่อยไปจนถึงเดือนกุมภาพันธ์

๓) การจัดการด้านการตลาด : สิ่งที่สำคัญไม่ได้สำหรับการทำส้มโอส่งออกและการขายในตลาดทั่วไป คือ ใบรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP) ซึ่งจะมีเกณฑ์ที่ควบคุมดูแลการใช้สารเคมีอย่างเข้มงวด ถือเป็นการการันตีว่าผลผลิตของเรานั้นไม่มีสารเคมีตกค้างในระดับที่เป็นอันตราย

๑.๔ การแสวงหาองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ และการเชื่อมโยงเครือข่าย

มีการเข้าร่วมอบรมกับหน่วยงานต่างๆอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะด้านการเกษตรและการตลาด เพื่อหาองค์ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องของเทคโนโลยีใหม่ๆที่ใช้ในกระบวนการผลิตให้มีคุณภาพ การเชื่อมโยงเครือข่ายจำหน่ายผลผลิตผ่านเพจเฟซบุ๊ก ผ่านไลน์กรุป ผ่านโซเชียลในรูปแบบต่างๆ สมาชิกในเครือข่ายมีการทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างกัน เช่น มีการติดต่อกันผ่านทาง การเขียน การพบปะพูดคุย การ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน หรือมีกิจกรรมประชุมสัมมนา ร่วมกัน จึงก่อให้เกิดการเพิ่มเครือข่ายตามมา

๒. การขยายผลความสำเร็จของตนเองไปสู่ชุมชน มีวิธีการ/รูปแบบอย่างไร และเกิดผลสำเร็จอย่างไรบ้าง

คุณसानุ มีโอกาสได้ไปอบรมการใช้ปุ๋ยชีวภาพ ทำให้เขามองว่าแนวทางนี้จะช่วยสร้างคุณภาพส้มโอและขณะเดียวกันยังช่วยลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต จากนั้นจึงกลับมาชักชวนชาวบ้านในพื้นที่เพื่อตั้งกลุ่มปลูกส้มโอ ในชุมชนตำบลหินดาด และพื้นที่ใกล้เคียง มีพื้นที่รวม ๒๐๐ กว่าไร่ โดยมีการติดตามผลของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผลผลิตคุณภาพ มีตลาดรองรับทั้งปี ทำให้เกิดการสร้างรายได้ให้กับสมาชิก ชุมชนพึ่งพาตนเองได้

- เปิดศูนย์เรียนรู้ที่บ้าน
- เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้
- เกษตรกรมาศึกษาดูงาน และนำกลับไปปรับใช้ในพื้นที่การเกษตรของตนเอง

๓. เจตนารมณ์ในการประกอบอาชีพการเกษตร

มีความสนใจภาคภูมิใจในอาชีพการเกษตรอยู่แล้ว ตั้งใจเป็นผู้สืบทอดอาชีพของเกษตรกรของบรรพบุรุษ เพื่อให้พื้นที่ว่างเปล่าและพื้นที่ทำการเกษตรสามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัว และส่งผลไปถึงชุมชนได้อย่างยั่งยืน

๔. ที่มาของข้อมูล (ผู้ถอดองค์ความรู้)

บันทึกความรู้ ชื่อ – นามสกุล นางสาวรัตนพร เปรมปรีดี ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

รับผิดชอบงาน เกษตรกรปราดเปรื่อง Smart Farmer อำเภอทองผาภูมิ

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

ติดต่อได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอทองผาภูมิ โทร ๐๘๗-๑๐๓๒๒๘๖